MỘT SỐ NGUY CƠ PHÁT SINH CHÁY NỔ ĐIỂN HÌNH

1. Trong bố trí, sắp xếp phương tiện, vật dụng

- Để ô tô, xe máy không đúng vị trí quy định, vượt quá số lượng cho phép; để chung với vật dụng dễ cháy, nổ, các thiết bị điện (tủ điện, máy bơm…).

- Để vật dụng, thiết bị, hóa chất dễ cháy gần nơi sử dụng ngọn lửa trần (bếp, đèn dầu, nến..); để gần hoặc phủ lên ổ cắm điện, aptomat, cầu dao, thiết bị điện (động cơ điện, máy bơm, quạt, bếp điện, máy sưởi, bóng đèn…).

2. Trong sử dụng hệ thống, thiết bị điện

a) Cháy do chập điện trong một số trường hợp sau:

- Dây dẫn được lắp đặt, sử dụng lâu ngày, trong môi trường có hóa chất ăn mòn, ẩm ướt, có nhiệt độ cao, bị kéo căng liên tục hoặc bị ngoại lực tác động làm lớp vỏ cách điện bị lão hóa, mất khả năng cách điện…

- Sử dụng dây thép, đinh để buộc, cố định dây dẫn làm hỏng lớp cách điện.

- Đấu nối dây dẫn, vào thiết bị, máy móc không đúng kỹ thuật (mối nối lỏng, hở; 02 mối nối đặt gần nhau, không bảo đảm cách điện).

- Ổ cắm và phích cắm không tương thích với nhau (quá lỏng hay qua chặt), có thể dẫn đến tình trạng bị hở điện và gây chập điện cục bộ. Để dây dẫn của ổ cắm, thiết bị điện gần nguồn lửa, nguồn nhiệt trong thời gian dài làm hỏng lớp cách điện.

- Động cơ điện (máy bơm, máy giặt, quạt…): Các cuộn dây không đảm bảo tiêu chuẩn cách điện; sử dụng lâu ngày bị lão hoá...

b) Cháy do dòng điện quá tải trong một số trường hợp sau:

- Sử dụng dây dẫn điện có tiết diện nhỏ hơn so với công suất tiêu thụ.

- Cắm nhiều thiết bị điện cùng một lúc vào một ổ cắm; tự ý tăng thêm thiết bị điện có công suất lớn (máy điều hoà nhiệt độ, bình nước nóng, bếp điện…), không tính toán, cải tạo lại hệ thống dây dẫn, thiết bị đóng ngắt hiện hữu của nhà.

- Không lắp các thiết bị đóng cắt tự động (áptômat, cầu chì...) tại các tầng, khu vực, thiết bị tiêu thụ điện có công suất lớn hoặc có lắp đặt nhưng chưa bảo đảm.

- Sử dụng động cơ điện không bảo đảm công suất thiết kế; thiết bị điện hoạt động liên tục trong thời gian dài không bảo đảm yêu cầu kỹ thuật; động cơ điện (máy bơm, quạt hút khói, điều áp...) đang hoạt động bị kẹt, quay chậm hoặc dừng quay nhưng không được ngắt điện.

c) Cháy do sự truyền nhiệt của thiết bị điện:

- Đặt dây dẫn, ổ cắm, thiết bị điện có sinh nhiệt (động cơ điện, máy bơm, quạt, bếp điện, máy sưởi, bóng đèn…) gần hoặc bên trên, bên trong các vật dụng, thiết bị làm bằng vật liệu cháy được; trong khu vực đặt bình khí gas, ô tô, xe máy, can, bình chứa xăng, dầu không có biện pháp ngăn cách.

- Để bụi bám vào bên trong thiết bị và lớp vỏ ngoài của thiết bị điện (không thường xuyên vệ sinh thiết bị điện).

d) Cháy do một số trường hợp khác

- Sử dụng dây dẫn, thiết bị điện kém chất lượng, không có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng.

- Không kiểm tra, bảo dưỡng thường xuyên hệ thống, thiết bị điện, dẫn đến sự cố kỹ thuật trong quá trình hoạt động.

- Sạc điện thoại, máy tính, xe đạp điện, xe máy điện qua đêm.

3. Trong bảo quản và sử dụng khí đốt hóa lỏng (gas)

- Bếp đun, bình gas được bố trí, sử dụng trong gian phòng, buồng kín, không bảo đảm thông thoáng, có nguy cơ tích tụ khí gas lâu ngày.

- Vị trí đặt bình gas, bếp gas không bằng phẳng, vững chắc dẫn đến bị đổ, xê dịch bình, bếp…; đặt gần hoặc bên trên các vật dụng dễ cháy hoặc gần nguồn lửa, nguồn nhiệt, thiết bị sinh lửa, sinh nhiệt.

- Khi đun nấu không trông coi để lửa bếp bị tắt nhưng van vẫn mở, khí gas rò rỉ ra ngoài; thay bình gas, di chuyển bình gas, bếp nhưng không tắt bếp; để bình gas, dây dẫn sát với nguồn lửa.

- Không thường xuyên vệ sinh bếp, bình gas, kiểm tra rò rỉ khí gas (bằng nước xà phòng), không phát điện được hư hỏng, rò rỉ khí gas.

- Tồn chứa, dự trữ thêm bình gas trong khu vực bếp đun.

- Sử dụng bếp, dây dẫn, van xả khí, bình gas không có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, không bảo đảm chất lượng.

4. Trong tồn chứa, sử dụng xăng dầu

- Tích trữ xăng, dầu trong nhà (cấp cho máy phát điện, máy bơm, thiết bị khác sử dụng nhiên liệu xăng, dầu) chung với các vật dụng khác ở tầng hầm hoặc tầng 1 của nhà; trong khu vực để ô tô, xe máy, máy phát điện, thiết bị điện có khả năng sinh lửa, sinh nhiệt.

- Xăng dầu được tích trữ trong các can nhựa hoặc thiết bị chứa không phù hợp, dễ dẫn đến hiện tượng bị hư hỏng, rò rỉ ra ngoài tạo thành môi trường nguy hiểm cháy, nổ, đặc biệt là trong không gian kín, hẹp.

- Sang, chiết xăng thủ công bằng cách đổ từ can lớn sang các chai nhỏ (1-2 lít); rót trực tiếp xăng, dầu vào phương tiện, thiết bị, bếp khi đang hoạt động, đun nấu.

5. Trong thực hiện hàn, cắt kim loại khi cải tạo, sửa chữa nhà

- Không thực hiện vệ sinh sạch sẽ các khoang, thùng, két, ống, chai, téc chứa xăng, dầu, khí dễ cháy, nổ và đo nồng độ hơi bên trong (đảm bảo dưới nồng độ nguy hiểm cháy, nổ) trước khi hàn hàn, cắt.

- Hàn cắt kim loại không có biện pháp che chắn an toàn hoặc, để vật dụng, hàng hóa dễ cháy gần, bên dưới khu vực hàn (khoảng cách an toàn tối thiểu 10m); không có người trông coi.

6. Trong sử dụng nguồn lửa, nguồn nhiệt

- Để vật dụng, hóa chất dễ cháy gần khu vực sử dụng nguồn lửa trần (bếp gas, bếp dầu, bếp than…); thiết bị sinh lửa, sinh nhiệt (động cơ điện, bàn là, máy sưởi, bóng điện).

- Bố trí bàn thờ phía trên các vật dụng, chất dễ cháy, ô tô, xe máy; đốt vàng mã không đúng nơi quy định, không có biện pháp che chắn dẫn đến tàn lửa, phát tán vào thiết bị, đồ dùng, vật liệu dễ cháy, cháy được.

- Bếp đun nấu không được vệ sinh thường xuyên, dầu, mỡ bám dính lên tường, hút mùi trở thành đường lan truyền cháy.

- Sử dụng bàn là, máy sấy, máy sưởi, quạt sưởi… không đúng quy định, không ngắt điện khi không sử dụng, để gần vật dụng dễ cháy; hút thuốc, bỏ tàn thuốc đang cháy không đúng nơi quy định.

- Tự ý sử dụng diêm, bật lửa, nến, đốt giấy, bàn là, bếp điện trong nhà.

7. Nguy cơ cháy tại khu vực kinh doanh trong cơ sở

Ngoài các nguy cơ xảy ra cháy, nổ nêu trên, đối với khu vực sản xuất, kinh doanh tiềm ẩn một số nguy cơ sau:

- Sản xuất, kinh doanh, tồn chứa các chất khí, chất lỏng cháy, vật liệu dễ bắt cháy.

- Sắp xếp, bảo quản vật tư, hàng hóa không bảo đảm yêu cầu ngăn cháy lan (không để trên bục kệ, giá hoặc chồng đống…). Để hàng hóa, hóa chất dễ cháy gần các thiết bị điện có khả năng sinh nhiệt như bóng đèn, ổ cắm, cầu dao…

- Bố trí nơi đun nấu, thờ cúng trong khu vực sản xuất, kinh doanh, bảo quản vật tư, hàng hóa cháy được.

- Hệ thống điện không được tách riêng cho khu vực kinh doanh và khu vực để ở của hộ gia đình; lắp đặt, câu mắc dây dẫn cấp cho thiết bị điện không bảo đảm an toàn./.